

ПОМНІКІ АРХЕАЛОГІІ

Усе 27 помнікаў археалогіі - 3-й катэгорыі каштоўнасці

Назва, датаванне, фотаздымак гісторыка-культурнай каштоўнасці	Апісанне гісторыка-культурнай каштоўнасці	Адрас, месца знаходжання
<p>1. Стаянка-2,-3,-4,-5,-6,-7 (5-е тыс. да н.э. – бронзавы век)</p> 	<p>Крывінскі тарфянік – месца цэлага шэрагу старажытных паселішчаў узростам да 6 тыс. гадоў. На яго тэрыторыі знаходзяцца помнікі археалогіі – стаянкі Асавец 2,3,4,5,6,7. Большасць з іх даследаваў у 1968 г. М.М. Чарняўскі. На паверхні ўзгорка трапляліся крамяневая прылады працы і кераміка, а ў торфе каля паўночна-ўсходняга падножжа – рэшткі драўляных збудаванняў. Археалагічныя раскопкі вядуцца і зараз пад кіраўніцтвам Максіма Міхайлавіча Чарняўскага.</p>	<p>в.Асавец, 0,9-1,8 км на паўднёвы ўсход ад вёскі, на правым беразе р. Крывінка, побач з лесам, ва ўрочышчы Брускавішча і Дразня</p>
<p>2. Камень-следавік і крыніца, якая ўшаноўваецца</p> 	<p>Валун амаль круглай формы памерамі 1,46 x 1,40 x 0,7 м. Крыніца размяшчаецца каля следавіка і займае невялікую плошчу. Следавік адносіцца да помнікаў тых часоў, калі панавалі язычніцкія вераванні. Ён – старажытны культавы помнік. Адбітак на камені нагадвае след чалавечай нагі і носіць назву “Божы слядок”. Каля следавіка размяшчаецца крынічка, якая ўшаноўваецца. Вада з яе лічыцца гаючай. Камень-следавік і крыніца ўшаноўваюцца як культавы</p>	<p>аграгарадок Астроўна, 0,8 км на ўсход ад аграгарадка, на левым беразе невялікай безыменнай рачулки, якая ўпадае ў воз. Астроўна, ва ўрочышчы Божы Слядок, злева ад дарогі Н-2041 “Астроўна – Горкі”</p>

помнік часоў язычніцтва на тэрыторыі сучаснага Бешанковіцкага раёна.

3. Курганны могільнік-1 (2 насыпы)

Вядомы з 1873 г. Абследавалі ў 1972 г. М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. 2 насыпы размяшчаюцца ў аг.Бачэйкава на сядзібах па вул.Краўчанкі.

аграгарадок Бачэйкава, на агародзе зямельнага ўчастка па вул. Краўчанка, 3

4. Курганны могільнік-2 (2 насыпы)

Курганны могільнік-2 выяўлены і даследванні ў 2009 г. Ільюцік А.В. і Чарняўскім А. І., раскопкі не праводзіліся. Уяўляе сабой 2 насыпы акруглай формы (вышынёй 1,5 – 3 м, дыяметрам – да 12 м.).

аграгарадок Бачэйкава, на паўднёвы захад ад курганнага могільніка-1, на правым беразе р. Ула, 0,5 км на поўдзень ад моста, на могілках, якія размешчаны справа ад

		<p>дарогі Н-2050 “Бачэйкава – Клепчына”</p>
<p>5. Гарadzішча Бортнікі-1</p> 	<p>Выявіў і абследаваў у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. Пляцоўка памерам 28х30 м., вышыня над берагам каля 6 м.3 паўднёвага боку прасочаны вал вышынёй 1,2 м. і прарэзаны ўваход шырынёй 4 м.</p>	<p>в. Бортнікі-1, 1,4 км на паўднёвы ўсход ад вёскі, у лесе (паміж азёрамі Лешна і Плацішна)</p>
<p>6. Курган 12 ст.</p> 	<p>Выявіў і абследаваў у 1981 годзе Э.М. Зайкоўскі. Дыяметрам 20 м., вышынёй 1,5 м.</p>	<p>в. Бортнікі-1, 1,1 км на паўднёвы ўсход ад вёскі</p>
<p>7. Курганны могільнік (10-12 стст.)</p> 	<p>Выявіў у 1955-56 гг. Л.В. Аляксееў, абследавалі ў 1967 г. Г.В. Штыхаў, у 1972 г. М.М. Чарняўскі. 2 курганы вышынёй каля 1,7 м., дыяметрам 11-12 м.</p>	<p>в. Давыдкавічы, 150 м ад паўночнай ускраіны вёскі, на левым беразе р. Свячанка, ля месца яе вытоку з возера Слабадское</p>

<p>8. Курганны могільнік (9-13 стст.)</p> 	<p>Адкрыў і абследваў у 1972 г. М.М, Чарняўскі, у 1981 г. абследваў Э.М. Зайкоўскі.</p>	<p>в. Жарнасекава, 0,5 км на захад ад паўночнай ускраіны вёскі, на могілках, на правым беразе р. Ула</p>
<p>9. Курганны могільнік</p> 	<p>Адкрыў у 1955 г. Л.В.Аляксееў, абследавалі ў 1972 г. М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі.</p>	<p>в. Жданова, 2 км на поўдзень ад вёскі, у лесе, злева ад дарогі ў в. Шапчына, на правым беразе р. Хоцінка, 0,45 км ад месца яе ўпадзення ў р. Ула, на поўнач ад вясковых могілак</p>
<p>10. Курганны могільнік</p> 	<p>Выявіў у 1966 г. Г.В.Штыхаў, абследавалі ў 1972 г. М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. 30 насыпаў вышыняй 2,5-3 м, дыяметрам 12-15 м.</p>	<p>в. Замашэнне, 0,3 км на поўнач ад вёскі, у лесе, абাপал дарогі ў бок воз. Мошна, справа ад дарогі ў в. Жыгалы, за вясковымі могілкамі (некалькі насыпаў на могілках)</p>

 		
<p>11. Гарadzішча</p> 	<p>Пляцоўка выцягнута з паўночнага захаду на паўднёвы ўсход, памерам 20 x 50 м. З поўдня прасочаны рэшткі вала. На пляцоўцы зафіксаваны культурны слой. Мясцовыя жыхары знаходзілі тут бітыя чарапкі і рэчы з жалеза.</p>	<p>в. Замашэнне, 1,1 км на захад ад вёскі, злева ад дарогі Н-2006 “Пліса – Пясочнае”, у лесе, на левым беразе безназоўнага ручая, які ўпадае ў р. Чарнічанка</p>
<p>12. Курган (12 ст.)</p> 	<p>Выявіў у 1959 г. Л.В.Аляксееў, абследавалі ў 1972 г. М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. Вышыня 1,5 м, дыяметр 10 м.</p>	<p>в. Зарэчча, 0,1 км на поўдзень ад вёскі, на левым беразе р. Ула</p>
<p>13. Курганны могільнік (12 ст.)</p>	<p>Выявіў і абследаваў у 1981 годзе Э.М. Зайкоўскі. 2 насыпы, дыяметрам 10 м., вышынёй 1,5 м.</p>	<p>в. Зарэчча, 1,5 км на паўднёвы захад ад вёскі</p>

14. Гарadzішча жалезнага веку (5 ст. да н.э. – 5 ст. н.э.)

Помнік археалогіі выявіў і абследаваў у 1959 г. Л.В. Аляксееў, у 1981 г. – абследаваў Э.М. Зайкоўскі. У культурным пласце каля 1 м знойдзены фрагменты грубаляпной гладкасценнай керамікі жалезнага веку і косці жывёл. Пляцоўка амаль круглай формы, памерам 40x41 м, узвышаецца над наваколлем на 9 метраў. Валы і равы адсутнічаюць.

в. Застарынне, 1,3 км на ўсход ад вёскі, на ўзгорку на левым беразе р. Свячанка (прыток р. Ула), побач з вясковымі могілкамі

15. Курганны могільнік

Вядомы з канца 19 ст. Абследаваў у 1956 г. Л.В.Аляксееў, у 1972 г. абследаваў М.М.Чарняўскі. Уяўляе сабой 8 насыпаў акруглай формы (вышыняй 0,8 – 1,0 м, дыяметрам – да 10,0 м.).

в. Крупеніна, 1,7 км на паўднёвы захад ад вёскі, за 0,3 км на поўнач ад в. Доўгае, на паўночны захад ад дарогі М-3 “Мінск – Віцебск”, злева ад дарогі,

якая адыходзіць тут у бок в. Лучкі (8 насыпаў вышыняй да 1 м, дыяметрам 9 м)

16. Курган (XIII стагоддзе)

Выявіў у 1956 г. Л.В. Аляксеєў, абследавалі ў 1972 г. М.М. Чарняўскі, у 1981 г. Э.М. Зайкоўскі. Дыяметр 24 м., вышыня 3,5м.

в. Прыгожае, 0,5 км на ўсход ад паўночнага канца вёскі, за могілкамі, на левым беразе р. Ула.

17. Гарadzішча (8 ст. да н.э. – 4 ст. н.э.)

Помнік археалогіі абседавалі ў 1956-57 гадах Л.В.Аляксеєў, у 1972 годзе М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. Знойдзены рэшткі ляпной керамікі днепра-дзвінскай культуры (8-7 стагоддзі да н. э.). Пляцоўка дыяметрам 38 м. Паўночны схіл стромкі, з поўдня прасочваюцца рэшткі рова, з усходу схілы разараны.

в. Рубеж, 0,2 км на ўсход ад вёскі і ад дарогі Р-113 “Сянно – Бешанковічы – Ушачы”, на левым беразе р. Бязозка

18. Курганны могільнік (X-XIII стагоддзі)

Выявіў у 1929 г. І. Карандзей, абследаў ў 1972 годзе М.М.Чарняўскі. Раскопкі не праводзіліся.

в. Ульянаўка, 0,4 км на паўднёвы захад ад вёскі, на левым беразе р. Ула, 1 км на паўднёвы захад ад моста цераз раку

19. Курганны могільнік (5 насыпаў)

20. Курган (12 ст.)

Адкрыў і ўпершыню абследаваў у 1956 г. Л.В.Аляксееў, 1981 г. абследаваў Э.М.Зайкоўскі. Уяўляе сабой 5 насыпаў, 4 з якіх круглай формы (вышынёй 1,8 м, дыяметрам 12 м.), 1 – доўгі (памерам 31x12x2 м.). 1 насып пашкоджаны ямамі скарбашукальнікаў. Астатнія ў здавальняючым стане.

Адкрыў і абследаваў у 1972 г. М.М.Чарняўскі. Вышыня 1,7 м, дыяметр 12 м.

в. Фролкавічы, 0,5 км на паўночны захад ад паўднёва-заходняй ускраіны вёскі (машынны двор), на левым беразе р. Ула, злева ад лясной грунтовай дарогі, якая адыходзіць ад дарогі Р-114 “Гарадок – Ула - Камень”, 0,1 км ад моста праз р. Ула, у бок в. Стаі

в. Фролкавічы, 0,9 км на паўночны-захад ад вёскі, на левым беразе р. Ула

21. Гарадзішча (5 ст. да н.э. – 5 ст. н.э.)

Вядома з 1964 г., абследавалі ў 1972 г. М.М. Чарняўскі, у 1981 г. Э.М. Зайкоўскі. Пляцоўка памерам 68x48 м. выцягнута з поўдня на поўнач і ўзвышаецца над падножжам на 7-10м. З паўночнага боку – роў глыбіней 2 м. і 2 валы вышынёй 2,1-2,5 м. Цяпер на пляцоўцы могілкі.

в. Чарнагосце, 1 км на паўднёвы ўсход ад вёскі, 0,9 км на захад ад в. Беркава, на правым высокім беразе р. Чарнагосніца

22. Гарадзішча жалезнага веку (V стагоддзе да н. э. – V стагоддзе н. э.)

Гарадзішча вядома з 1969 г. (К.П.Шут. 1969, мал.8, № 190), абследаваў у 1972 г. Міхась Міхайлавіч Чарняўскі. Уяўляе сабой насып выцягнутай формы з паўночнага захаду на паўднёвы ўсход (вышынёй да 4,0 м, даўжынёй – да 40,0 м).

в. Янаўшчына, 0,5 км на поўнач ад вёскі